

4

Vragenuur: Vragen Tielen

Vragen van het lid Tielen aan de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, bij afwezigheid van de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport, over **het bericht "Nu het octrooi is verlopen, is dit kankermedicijn plots 99 procent goedkoper"**.

De voorzitter:

Ik heet natuurlijk van harte welkom de staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Het woord is aan mevrouw Tielen.

Mevrouw Tielen (VVD):

Voorzitter. Ik heb bijna even een Utrechts déjà vu, maar dat terzijde. De inzet van wetenschappers en farmaceutische bedrijven leidt tot minder lijden en tot minder overlijden aan ziektes. Met geneesmiddelen waar veel onderzoek naar is gedaan en waarin veel is geïnvesteerd is het mogelijk om ziektes onder controle te krijgen. Het is op zichzelf goed te begrijpen dat de prijs van medicijnen wordt bepaald door de productiekosten en dat ook een vergoeding voor onderzoek en wetenschap onderdeel is van die kostprijs. Maar dan moet dat wel redelijk zijn.

Voorzitter. Het lijkt erop dat sommige bedrijven de randen van die redelijkheid opzoeken en moedwillig woekerprijzen vragen. Tenminste, dat is het gevoel dat me bekreep toen ik het artikel las over een medicijn tegen de ziekte van Kahler, lenalidomide. Nu het octrooi van dit middel is verlopen is het honderd keer in prijs verlaagd. Honderd keer! Mijn vraag aan de minister, of vandaag in zijn plaats aan de staatssecretaris, is allereerst of onze nationale wetgeving woekerprijzen van toegelaten medicijnen kan voorkomen en in hoeverre prijzen ook transparant zijn met behulp van onze wetgeving. Wordt er ook Europees opgetrokken als het gaat om de aanpak van exorbitante prijzen van geneesmiddelen? Ik zou dat graag zien en ik zou graag willen dat de minister, of vandaag de staatssecretaris, afspraken maakt met Europese collega's om te voorkomen dat prijzen bij de introductie van nieuwe medicijnen onredelijk hoog worden gesteld en ook dat woekerende prijsstijgingen worden voorkomen binnen de Europese Unie.

De voorzitter:

Heel goed, dank u wel. Het woord is aan de staatssecretaris.

Staatssecretaris Van Ooijen:

Dank u wel, voorzitter. Vandaag vervang ik inderdaad de minister, omdat hij afspraken heeft in Brussel. Vandaag zien we overigens ook maar weer eens hoe belangrijk het is om daar te zijn. Want inderdaad, en dat is het eerste wat ik zou willen stellen, een verschil tussen €218 per tablet tijdens de patentperiode en €0,90 erna lijkt nauwelijks te verantwoorden. Het artikel in de NRC geeft dan ook een goed beeld van een belangrijk dilemma. Geneesmiddelenfabrikanten doen met hun onderzoek en ontwikkeling belangrijke en waardevolle ontdekkingen die het leven van

patiënten kunnen veranderen. Die inspanningen verdienen een beloning. Daar is het systeem van octrooibeschermt dan ook op gericht. Maar hoe voorkom je dat daar misbruik van gemaakt wordt? In het systeem rond bescherming van geneesmiddelen zijn we altijd op zoek naar een balans tussen het bevorderen van innovatie, beschikbaarheid en betaalbaarheid. Er is nationale octrooiwetgeving en de verantwoordelijkheid daarvoor ligt bij het ministerie van Economische Zaken en Klimaat. Het is goed ons te realiseren dat deze nationale wetgeving weliswaar grotendeels gebaseerd is op Europese wet- en regelgeving en internationale verdragen. Daarom is er dan ook weinig ruimte om op nationaal niveau veranderingen aan te brengen aan dit systeem. De minister is samen met zijn collega van het ministerie van Economische Zaken en Klimaat in Europa doorlopend in gesprek over dit onderwerp. Deze gesprekken gaan onder andere over het aanpassen en het aanscherpen van de wetgeving, bijvoorbeeld voor aanvullende afspraken rondom octrooien. En nogmaals, wat betreft de hoogte van de prijs lijkt in deze specifieke situatie de fabrikant voorbij te zijn gegaan aan de maatschappelijke aanvaardbaarheid. Prijzen zouden een duidelijke relatie moeten hebben met de tot het product herleidbare kosten. Woekerwinsten over de rug van de premiebetaler en de patiënt vindt het kabinet vanzelfsprekend dan ook ongewenst.

Mevrouw Tielen (VVD):

Dank aan de staatssecretaris. Dan zijn we het eigenlijk eens, maar dan heb ik nog geen echt antwoord op mijn vraag wat de minister of de staatssecretaris samen met de Europese collega's aan het doen is om dit soort woekerwinsten en woekerprijzen te voorkomen en hoe we zorgen dat die Europese wetgeving ook daadwerkelijk leidt tot het voorkomen van dit soort incidenten, hoop ik.

Staatssecretaris Van Ooijen:

Het belangrijkste wat wij dus doen, is proberen om op Europees niveau aanscherpingen en aanvullingen te realiseren van de afspraken die er zijn gemaakt. Als we namelijk daar afspraken kunnen maken, dan kunnen we die vervolgens doorvertalen in nationale wetgeving. Alleen de nationale wetgeving als such aanpassen, is ingewikkeld binnen de momenteel bestaande Europese afspraken. Daarom richt onze focus zich zeer op veranderingen in Brussel.

Mevrouw Tielen (VVD):

Dan zou ik het nog wel prettig vinden om terug te horen wat de minister daarover met zijn Europese collega's afspreekt, ook richting de komende jaren. Dat zou dan een vraag om een toezegging zijn aan de staatssecretaris.

Daarnaast hoor ik wat de staatssecretaris zegt over nationale wetgeving, maar er is wel beloofd dat de Kamer wordt geïnformeerd over de nadere uitwerking, zoals dat zo mooi heet, waarmee de stijgende zorgkosten naar aanleiding van dure geneesmiddelen in de grip gehouden moeten worden. Dat staat volgens mij voor het najaar 2023 op de rol en dat vind ik eigenlijk best wel ver weg. Ik zou graag aan deze staatssecretaris vragen of het mogelijk is om al eerder, liefst nog dit jaar, een update te krijgen van hoe het kabinet dat ziet.

Staatssecretaris Van Ooijen:

Allereerst kan ik aangeven dat de brief die u noemt en die inderdaad op de rol staat voor het najaar 2023, al iets eerder komt, in ieder geval halverwege volgend jaar. Ik zal de minister vragen om u ook tussentijds al informatie te geven over de stand van zaken, zodat u daar ook dit jaar al kennis van kan nemen. De brief kunnen we ook iets naar voren halen, ongeveer naar Q2 volgend jaar.

De voorzitter:

Dat is het tweede kwartaal, zullen we maar zeggen.

Staatssecretaris Van Ooijen:

Zo is dat.

Mevrouw Tielen (VVD):

Ja, maar dat is nog steeds over meer dan een jaar en dat vind ik nog best wel ver weg.

Staatssecretaris Van Ooijen:

Ik ga de minister vragen om de Kamer in het lopende jaar al een stand van zaken of een inventarisatie te geven, zodat u dan ook al zicht heeft op hoe het ervoor staat.

Mevrouw Tielen (VVD):

Dat klinkt goed. Dan hoop ik dat de minister dat ook gaat doen. Dank u wel.

De voorzitter:

Dank u wel. Een vervolgvraag van mevrouw Paulusma.

Mevrouw Paulusma (D66):

Dank aan de staatssecretaris voor de reactie en dank aan mevrouw Tielen voor het stellen van deze vraag. Ik ben blij dat ook de VVD zich wil inzetten voor het beteugelen van de macht van de farmaceutische industrie. Mijn vraag aan de staatssecretaris, en via hem aan de minister, is de volgende. U zegt: de minister praat heel veel, er is heel veel overleg. Ik wil ook graag een wat eerdere terugkoppeling en sluit mij aan bij de wens van mevrouw Tielen, want dit duurt veel te lang. Er gebeurt in Europa ook een hoop. Ik ben samen met mevrouw Tielen rapporteur voor de geneesmiddelenstrategie. Ik wil wel graag van de minister horen hoe hij zich gaat inspannen om in Europa dwingendere afspraken te maken, in plaats van alleen maar te praten en zorgen dat het wellicht goed komt. Wat mij betreft graag wat duiding op dat wat dwingendere karakter.

Staatssecretaris Van Ooijen:

Nogmaals, ik heb al aangegeven dat we de brief waarover al gerapporteerd was, iets eerder kunnen versturen volgend jaar. We kunnen in het lopende jaar die inventarisatie meenemen. Ik zal erom vragen om daarin ook terug te koppelen wat de stand van zaken is in het overleg over de Europese wetgeving en de verandering daarvan. Ik kan daarover ook iets terugkoppelen in de brief in het lopende jaar.

De voorzitter:

Tot zover. Dank aan de staatssecretaris voor zijn aanwezigheid vandaag. Hij heeft alle vragen beantwoord.

Wij schorsen even en dan gaan we stemmen.

De vergadering wordt enkele ogenblikken geschorst.